

خلاصه يك كتاب

ارنست كرنك Ernst Krenek

و

استفاده از جاز در اپرا . . .

کاملیا مسیح

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

«ارنست كرنك» آهنگساز معاصری است که برای اولین بار با استفاده از ریتم جاز در اثر اپرایی خود «جوئی»، توجه اپرا دوستان را بخود جلب نمود. در ۲۳ اگوست ۱۹۰۰ میلادی در شهر زیبای وین متولد شد. زادگاه پدرش شهر «کاسلاو» (چاسلاو)، در جنوب پراگ، بود. و «امانوئلا كرنك» مادرش نیز از همین سرزمین است، اما آنها پیش از تولد «ارنست» به اطریش، وین، مهاجرت کردند و برای همیشه در آنجا اقامت نمودند، (مادر كرنك همچنان در وین زندگی می کند).

ارنست اولین درس پیانو را وقتی که هنوز شش ساله بود گرفت و از همان سال (۱۹۰۶) در کنار دروس مدرسه، بطور آزاد و در مدرسه‌ای خصوصی با موسیقی و مواد آن آشنا گردید.

اولین اثر او به سال ۱۹۱۱ تصنیف شد و چند سال بعد نیز تصمیم گرفت موسیقی را جدی‌تر دنبال کند و با این فکر وارد آکادمی موسیقی وین شد و نزد «فرانتس شرکر» به تحصیل موسیقی ادامه داد. یکسال نیز در دانشگاه به مطالعه در رشته فلسفه مشغول گشت و بالاخره در سال ۱۹۲۰ عازم دانشکده موسیقی برلین شد. این سفر ۲ سال بطول انجامید و کرنک توانست در آن شهر با اکثر آهنگسازان آشنا شود و درست در همین سال با «آنا مالر»، دختر آهنگساز معروف «گوستاو مالر» ازدواج نمود اما این زندگی زناشویی بیش از ۲ سال دوام نیافت و به جدائی منتهی شد. کرنک بدعوت «راینهارت» که از آهنگسازان موسیقی نوبود، به سوئیس رفت و دوسالی نیز در این سرزمین گذراند.

در سال ۱۹۳۵ بر شدت فعالیت خود در جهت معرفی موسیقی جدید افزود، کنسرت‌هایی ازین نوع موسیقی ترتیب داد و درباره آن سخنرانی‌هایی متعدد، در وین و سایر شهرهای مهم اروپا ایراد کرد.

اولین سفر کرنک به آمریکا در سال ۱۹۳۸ بود و در آنجا به رهبری تعدادی کنسرت و اجرای چند سخنرانی پرداخت اما این سفر تا سال ۱۹۶۸ یعنی بمدت ۳۰ سال ادامه یافت! سالهای اقامت آهنگساز در شهرهای آمریکا بصورت‌هایی متفاوت سپری شد: از ابتدای سفر تا ۷ سال را تحت عنوان «پروفسور موسیقی در کالج «واسار» و دانشگاه «میشیگان» و «ویسکونزین» و... گذراند و در این دانشگاهها بتدریس تئوری کمپوزیسیون مشغول بود. در سال ۱۹۴۷ به عنوان استاد مهمان در دانشگاه «نیومکزیکو» و نیز در مدرسه موسیقی کالیفرنیا تدریس کرد و از همان تاریخ «لوس آنجلس» را اقامتگاه دائمی خود انتخاب نمود.

در این مدت کرنک آثار بیشماری نوشت که اکثر آنها را خود رهبری می‌کرد.

آخرین سال اقامت او در آمریکا نیز تحت عنوان استاد مهمان در هاوایی سپری شد و بالاخره بعد از ۳۰ سال اقامت در آمریکا، به سال ۱۹۶۸ به اروپا بازگشت و آثارش را در اکثر شهرهای اروپائی به اجرا گذاشت.

کرنک در دوران پر فعالیت هنری خود موفق به کسب مدال‌هایی نیز شده است از جمله: جایزه شهروین (۱۹۵۵)؛ مدال افتخاری بزرگ نقره از جمهوری اطریش (۱۹۶۰)؛ مدال افتخار طلا از اطریش (۱۹۶۰)؛ جایزه بزرگ دولتی اطریش (۱۹۶۳) و غیره. او اکنون از اعضای آکادمی هنر

برلین - و آکادمی موسیقی وین و نیز در حال حاضر عضو «مؤسسه ملی هنری - نیویورک» است.

## کرنک و آثارش :

آثار کرنک بر رویهم نمایشگر اغتشاشات روحی اجتماع امروز است. آنچه در مورد این آهنگساز قابل توجه است تمایل خاص و مهارت او در هنر اپرا و بطور کلی در زمینه آثار صحنه‌ای است که قسمت اعظم فعالیت خلاقه او را شامل می‌شود. هسته مرکزی اکثر آثارش را موضوع «آزادی ورهائی» تشکیل می‌دهد. مثلاً کانتات «تزوینگزبورگ» (دریک پرده با متنی از «فرانتس ورفل» - اثر ۱۴) را باید «تراژدی توده انسانها» تعبیر کرد، انسانی که برای رسیدن به آزادی واقعی تلاش می‌کند، اما به آن نمی‌رسد و قربانی ظلم و ستم و هرج و مرج ناشی از آن می‌شود.

یا در اپرا - کمیک سه پرده‌ای به نام «پرش بر روی سایه‌ها» (با متنی از خود او - اثر ۱۷) آنچنان عدم استقلال را در روان انسان، به عنوان تم اصلی انتخاب می‌کند که خود مخلوق یک انسان اروپایی است. «نمایش همراه با موسیقی»، بر روی افسانه قدیمی «ارفه و اوریدیس»، که در تاریخ اپرا چندین بار مورد استفاده قرار گرفته است، کرنک در این اثر جسته گریخته به «آزادی ورهائی» اشاره می‌کند: انسان می‌کوشد خود را از خاطرات رنج آورش رها سازد.

(متن این قطعه را نقاش مشهور معاصر «اسکار کوکوشکا» تهیه و تنظیم کرده است.)

سه قطعه نامبرده در بالا با روش «آتونال» نوشته شده و تأثیری از دوران تثبیت شده «اکسپرسیونیسم» را می‌نمایانند. کرنک در غالب آثار صحنه‌ای، متن را خود تهیه می‌کرد.

اپرای «جوننی شرط بندی می‌کند» (متن از کرنک - اثر ۵) از درخشانترین آثار او است که تصویری رمانتیک و خیالی از آمریکا را در مقابل پوبلیک مجسم می‌کند.

کرنک با آوردن ریتم جاز و نشان دادن قطار سریع السیر در این اپرا

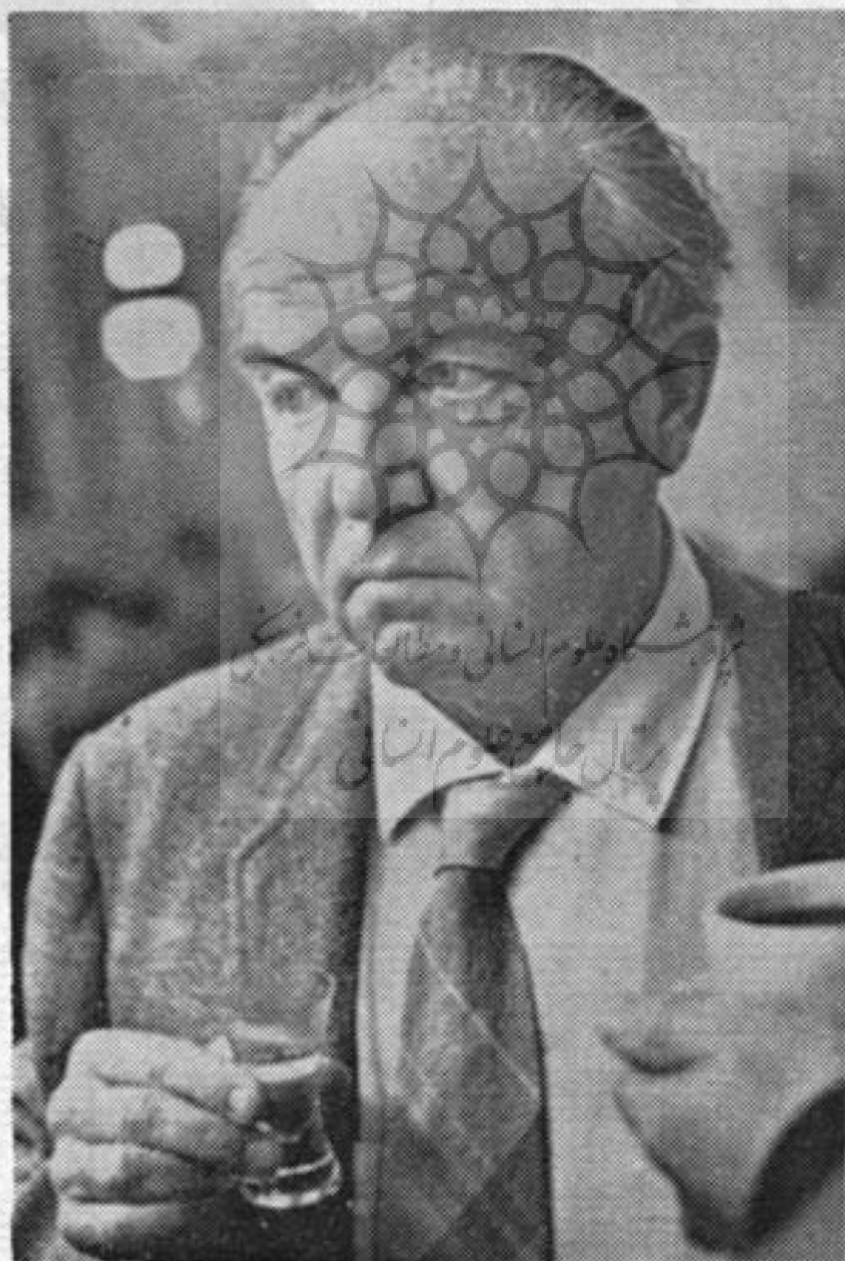
Das Alpbach Quintett

I.  $d=106$

Handwritten musical score for Das Alpbach Quintett, I.  $d=106$ . The score is written on 12 staves. A large black diagonal bar is drawn across the page from the bottom left to the top right. The music includes various notes, rests, and dynamic markings such as 'p' (piano) and 'f' (forte). There are circled numbers 10, 20, 40, and 50, likely indicating measure numbers. The score is written in a cursive, handwritten style.

هیجان شدیدی به وجود می آورد، که شاید بهمین دلیل این یکی از پر استقبال-ترین آثار و در تمام جهان بشمار آمده است، چنانکه تا کنون به ۱۸ زبان مختلف بر روی صحنه گذارده شده، اولین اجرا به سال ۱۹۲۷ بود.

«شارل پنجم» (متن از کرنک - اثر ۷۳) یکی دیگر از شاهکارهای کرنک بشمار می آید که آهنگساز خود آنرا «کار صحنه‌ای همراه با موسیقی» Bühnenwerk mit Musik نام نهاد و در واقع نیز این قطعه از آنچه ما اپرا می‌نامیم، بسیار به دور است، همچنانکه اپراهای «هارمونی جهان»، از پل هیندمیت و «کریستف کلمب» از داریوس میلوی را نمی‌توان صد درصد در شمار اپرا آورد.



کرنک در قطعه «کارل پنجم» دادگاهی برپا ساخته، در آن به بررسی این سؤال می‌پردازد که «چگونه می‌توان حق و تقصیر را از یکدیگر باز شناخت؟» متن این اپرا را نیز آهنگساز خود تهیه کرده و موضوع آن را بر روی حوادث دربار شارل پنجم پادشاه اسپانی در قرن ۱۶ قرار داده است. این اپرا در سال ۱۹۳۳ نوشته و به اتمام رسید. اما متجاوز از بیست سال بعد، یعنی بعد از جنگ جهانی دوم (به سال ۱۹۵۸) برای اولین بار در دوسلدرف و بعد مونیخ به روی صحنه آمد.

ارنست کرنک از سال ۱۹۳۰ به موسیقی دودکافونیک روی آورد و قطعه شارل پنجم نیز بر همین شیوه تهیه شده است.

قطعه دیگر، اپرای «کاخ آتن می‌گرید» نیز به شیوه دودکافونیک ساخته شده و متن آن را نیز مانند اکثر آثارش خود تهیه نموده است. داستان این یک مربوط به شکست «آتن» از «اسپارت» و کشته شدن سقراط است.

همانطور که در ابتدا گفته شد، رقم بزرگ آثار ارنست کرنک را اپراهای او شامل می‌شود، آثاری که به اجمال درباره آنها اشاره‌ای شد، جزئی از مجموعه کارهای درخشان او می‌باشند که تا بحال با استقبال بیشتری روبرو بوده‌اند.

ارنست کرنک در حال حاضر به سن ۷۳ سالگی در «لوس آنجلس - کالیفرنیا» اقامت دارد.

رویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی  
رتال جامع علوم انسانی